

FOAIA POPORULUI

MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

„Înseși cu poporul
ca să nu răstăciți!”

are în fiecare Duminică
o direcția unui comitet

Organ al Asociației pentru literatura română și
cultura poporului Român, „Astra”

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 85/A

Preț socializat plătit în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1945

Tărănimea și Statul

Reforma agrară prin care pământul a fost dat țăranilor săraci este un act de mare dreptate și de mare interes pentru consolidarea clasei noastre țărănești.

În acest fel s'a făcut pe cale de trecere suprafețele întinse din țară în mâna celor puțini, dar avuți, în mâna celor mulți dar lipsiți. Pământurile au schimbat, deci, stăpânii... mai bine zis au intrat de drept în mâinile celor ce de veacuri au avut dreptul lor de fapt.

Dacă în vederea acestei schimbări stăpânii pământurilor era nevoie în partea celor dela cârmă de înțelegere și iubire pentru cei săraci, nu a fost și nici nu va fi necesar, un mare sacrificiu bănesc din bugetul Statului. Toate lucrările de parcare, formele de expropriere și de apropiere, sunt suportate, în cea mai mare parte, de cei îndreptățiți de a primi pământ iar contribuția bănească, din bugetul Statului, va fi necesară, va fi, totuși, nesemnificativă față de importanța marelui act.

Dar numai după efectuarea acestei reforme, care este în curs, se va pune problema ajutorării masive a țăranimii. Atunci dragostea și înțelegerea vor avea niciun efect dacă nu vor fi însoțite de importante sacrificii bănești din bugetul Statului.

Dacă noul împroprietar nu va fi ajutat ca în timp cât mai scurt să poată avea unelte și mașinile necesare, vitele de rentă și muncă valoroase, semințe selecționate, dacă nu va fi îndrumat și învățat ca să și dobândească cunoștințe de cari are nevoie pentru a știe să facă o agricultură înțeleaptă, dacă nu va utiliza mai mult ca în trecut gunoierul de grajd și îngrășămintele chimice pentru sporirea rodniciei solului, dacă valorificarea produselor obținute nu va fi dreaptă și cinstită retribuită față de produsele industriale, traiul țăranului nu se va schimba prea mult în bine, deși a devenit stăpânul pământului pe care l-a muncit decând se știe.

Nu numai țăranul va resimți prea puțin binele ce i s'a făcut dar și Statul va asista la o micșorare a producției agricole în loc să producă mai mult, pământul primit, va produce mai puțin, mult timp de acum încolo, așa cum s'a întâmplat în urma reformei agrare din 1921.

Ceea ce s'a întâmplat atunci nu

„Foaia Poporului” și organ de îndrumare agricolă

Gândul de a răspândi lumină și cultură printre românii din Ardeal și Banat a fost și este rostul principal al bătrânei asociații „Astra”.

Acest scop, „Astra”, în decursul deceniilor, a căutat să-l atingă prin organizări de cercuri culturale, prin cursuri, conferințe publice, și prin „Foaia Poporului”, editată pentru sate.

Cu multă inimă, oameni desinteresați, având drept scop numai dorul de mai bine, au căutat și caută se găsească, din săptămână în săptămână, tot ce li se pare mai de folos, mai potrivit, pentru a fi știut de frații lor rămași să continue îndeletnicirea străbună, lucrul țarinei.

„Foaia Poporului” a căutat să răspândească, pe lângă celelalte cunoștințe și îndrumări de folos și acela privind modul cum să fie lucrat câmpul, cum să îngrijească vitele, pomii, via, paserile, adică tot ce se ține de îndeletnicirea de plugar.

Aceste îndrumări sunt cu atât mai necesare când știm că în Ardeal și Banat, unde „Foaia Poporului” e mai răspândită, nu apare nicio revistă de popularizare a cunoștințelor agricole generale.

„Foaia Poporului”, având în vedere

trebuie să se mai repete. Nu trebuie să se întâmple ca sute și mii de plugari să și vândă locurile neavând nădejdea viii și morții necesari și neavând nici priceperea cerută de a lucra rațional pământul.

Nu trebuie să se întâmple ca din aceleași motive cei pe cari inima nu i-a lăsat să se despartă de pământul primit, timp de zeci de ani, să se chinuie ca să și poată procura un plug, o grăpă, o pereche de boi. Nu se poate ca să nu se găsească o cale de a îndruma, de a învăța pe plugar cum trebuie să și lucreze locul primit, de a i pune la dispoziție semințe, pomi, reproducători de rasă etc. când școlile de agricultură și veterinarie de toate gradele dau un număr anual important de specialiști cari sunt angajați la Stat însă numai în mică parte.

E necesar ca asocierile de orice fel între plugari să se bucure de mai multă atenție din partea Statului și să fie mai real sprijinite și îndrumate ca până acum. Toți specialiștii în domeniul agricol trebuie angajați iar instituțiile agricole trebuie puse materialicește și din punct de ved. al

răspândirea ei largă și faptul că e pătrunsă adânc în satele și sufletele plugarilor, este azi cea care mai bine, ca ori care altă publicație existentă, poate suplini lipsa arătată mai sus, făcând cât mai mult loc articolelor de îndrumare agricolă și de popularizare științei agricole.

Singura revistă de acest fel și care apare la București, „Ogorul Românesc”, editată în foarte bune condiții de Ministerul Agriculturii, din păcate, nu ajunge în Ardeal cu mari întârzieri și destul de neregulat.

„Ogorul Românesc” are și neajunsul că, luând drept bază de îndrumare agricultura Vechului Regat, în unele privințe rămasă în urma Ardealului și Banatului, da îndrumări cari pentru Ardeal nu sunt totdeauna potrivite, fiind prea simpliste și deobște cunoscute uneori agricultorului de pe aceste meleaguri. La aceste toate se adaugă caracterul specific al agriculturii de aici, orientat covârșitor spre creșterea vitelor, care impune ca și revista să aibă preocupări redacționale la fel.

Dar apartința în Ardeal a unei reviste de popularizare agricolă e un deziderat al viitorului care cine știe când va fi împlinit.

personalului, în posibilitate reală de a putea deveni oficii în deplină posibilitate de a organiza, îndruma și ajuta plugăria.

Trebuie să se termine odată cu burocracia ce se cere acestei regiunii de specialiști și timul suprem de Stat să le ceară aceea pentru ce i-o pregătit: de tehnicieni în domeniul agricol. Dar spre a putea ei activa cu folos trebuie bani și arăși buni. Tărănimea prezintă 80% din populația țării iar bugetul rezervat Ministerului Agriculturii e de doar 1,12% din bugetul Statului.

Mai e de mirare când oțem cea mai mică producție la Ha, în țara sud-estul european?! E de mare ață țăranii români, cei atât de gârbi la minte, practică, tuși, agricultura cea mai în apăsătoare?!

Țărânii au primit pământul, luat dela cei ce aveau prea mult sau cari s'au dovedit c'nu-l merita.

Acum, însă, e rândul Statului să și arate, în mod real, dragostea pe țăranii, deschiând larg bucurile plugării și ajutându-i în măsură largă în toate mijloacele ca fără nădejde să și câștige cât mai stopân pe pe ecul de pământ.

V. T.

Temelia Neamurilor:

FAMILIA

De când a apărut mugurele vieții omenești pe pământ, până când această faptură cuvântătoare își va putea duce sbuciumul pe sub strășinile cerului, familia a fost și va fi una dintre cele mai de seamă probleme, atât pentru fiecare ins în parte, cât și pentru neamurile pământului.

Omului singuratec familia îi dă liniștea și pacea, înflăcărea muncii și a dragostei, încrederea și râvna de sine, temei sbuciumului său de o viață, prietenia după care orice inimă aleargă însetată. Din viața mixturată ca nisipul aruncat pe maluri de valurile neogoite ale mării, familia zidește cetate cu temelie de cremene, neclădită în fața vânturilor.

Pentru popoare, familia e cheagul vieții lor, e viața lor însăși. Ea este acel izvor de energie ce dă vigoare trupului unui popor, înălțându-l, înobilându-l. Drumul de glorie al oricărui neam pornește din pragul căminului familial. În spatele legiunilor romane care și-au împlântat stindardele biruitoare pe meterezele cetăților dace, se găsea familia romană încălzită de focul sacru al virtuților. Din clipa când vatra căminului roman a început să se răcească, pătrunzând între ziduri desmățul și trândăvia, strălucirea imperului a început să pălească, un tateu dinăuntru sa se macine iar trupul poporului să se vâgăiească pe înceul, mergând fără putința de salvare, spre pierire.

Pentru Neamul Românesc familia a fost adevăratul reazem al vieții lui. În sânul familiei și-a găsit alinare în fața tuturor urgiilor abătute de-atâtea ori peste capul său, precum apoi, din sânul familiei i-au crescut, ca Ceahlăul și Detunata, puterile, pentru încrâncenările la izbirea de istoria țării, Reagia Roșu, Ecaterina Teodorescu, Vasile, Dumitru, și toți alții care au îngăsat gloria țării cu carnea și sângele lor, au izvorit darnic de sub strășni de familie în care te neea mamă și bărbatul erau smeriți slujitori la altarul virtuților străbune. Tot familia e și azi aceea care, suspusă legii lui Dumnezeu, a făcut sufletul oamenilor de seamă, darându-i neamului ca să i fie lui strălucire.

Creștinește, deci, ca în aceste vremi să fim cu toată grija față de familie, să „de vor roade viermii rădăna bătrânului copac, uscăse vor ramurile și tronchiul”. Pe temelia familiei trebuie să ne zidim neamul pe care izuim a-l vedea înflorind și prosperând.

Die Manițu

Pentru suflet | Sub steagul Astrei

Pentru trup

Pe urmele Domnului

Sfânta Cuminecătură

Sfânta Cuminecătură sau Sfânta Impărtașanie este și ea una din cele șapte Taine așezate de Mântuitorul nostru Isus Hristos în scopul mântuirii noastre.

În Joia Patimilor, anume la Cina cea de Taină, Domnul Hristos a luat pâine dospită, a frânt-o și a dat-o ucenicilor Săi, zicând: „Luați, mâncați, aceasta e trupul meu”. (Matei 26, 26). Apoi a luat paharul cu vin, l-a binecuvântat și l-a dat ucenicilor, zicând: „Beți dintru acesta toți, acesta este sângele meu ale legii celei nouă, care pentru voi și pentru mulți se varsă, spre iertare păcatelor”. (Matei 26, 28). — După aceea le-a poruncit astfel: „Aceasta să o faceți întru pomenirea mea”. (Luca 22, 19).

Cu adevărat, sfânta Taină a Cuminecăturii, așezată în Joia Patimilor, se face întru pomenirea Domnului nostru Isus Hristos de câte ori se slujește Sf. Liturghie. Deodată cu cântarea bisericască: „Pe tine te laudăm”, la binecuvântarea preotului, Sfântul Duh coboară nevăzut și, prin puterea lui Dumnezeu, preface pâinea și vinul din sfintele vase în adevărat trupul și adevărat sângele Domnului Hristos.

După ce ne-am curățit de păcate în Taina Spovedaniei și am luat deslegare, cade-se a ne apropia cu frică și cu cutremur de Sfânta Cuminecătură. Fiindcă însuși Domnul ne învăță așa: „De nu veți mânca trupul Fiului Omului și nu veți bea sângele Lui, nu veți avea viață în voi”... „Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele meu petrece în mine și Eu în el”. (Ioan 6, 53-56).

Să sânguim deci spre Sf. Cuminecătură, dacă voim să petrecem în Domnul și El întru noi. Aceasta e și calea spre adevărata viață: viața în Hristos.

D. Călugăr

**CITITI ȘI RĂSPÂNDIȚI
FOAIA POPORULUI**

FOISOARA

Avrămuș și Bazac Timofteiu

— O poveste adevărată depe Valea Murășului —

II

Bazac Timofteiu! Cine era ca el în Săcal înainte cu vreo 50 de ani! Șase boi, vaci cu lapte, o turmuliță de oi, calul cel mai frumos din sat și o moșioară de vreo 80 de jugăre! Nevastă frumoasă, copilași curați și bine îmbrăcați, împodobiau casa lui ridicată pe tabla cea mai frumoasă din hotar. „Nimesții” ca ale lui nu avea nimeni în sat. Și era tare mândru Timofteiu, cel mai mândru dintre gazdele din sat. Șerparul lui era băfut cu finte de galbeni adevărați, cizmele lui de cordovan erau din cele mai scumpe, iar hal-

nele îi erau cusute la croitor din Luduș, lucru neobișnuit pe atunci. Când venea călare și își lega calul în ograda păintelui, iar el trecea apoi drumul și se urca marelui spre biserică. Doar unul era Bazac Timofteiu! Cuvântul lui era ascultat cu respect în comitetul bisericesc și în cel comunal. Când spunea ceva, era spus! Se știa, că lucrurile așa rămân, cum spunea Bazac Timofteiu. Chiar și grofului îi plăcea de acest țăran voinic, frumos și isteț și asculta cu drag, cuvântul lui, rar și cumpanit. În timpul acesta și-a făcut intrarea în sat Avrămuș. L'a adus în sat tatăl, său crășmar în alt sat, cu o căruță hodorigilă, trasă de o iapă albă, bătrână și slabă și cu o bute de rachiu și câteva mărunțișuri. A venit cu tatăl său, care i-a închinat în Săcal o crășmulică și a stat cu el câteva zile, ca să vadă cum merge afacerea. La plecarea tatăl său i-a zis: „No, Avrămuș, dragul meu, de nu-l face avere

aici, numai de ștreang ești bun”. Și Avrămuș nu a fost bun de ștreang! Groful zicea, după vreo câțiva ani, că decât să fi venit Avrămuș în sat, mai bine ar fi ars satul de trei ori după oală și tot nu era așa de păgubit.

Avrămuș era om lungăreț. Vorbă dulce, răbda orice vorbă, chiar și băjocurile și ciufulelele le trecea cu vederea. Numai una nu o trecea cu vederea: datoria, care trebuia plătită cu bani gata, cu bucate, cu miei cu lână, cu paseri dar mai cu seamă cu pământ! Pământ, cât mai mult pământ! — ăsta era dorul cel mai fierbinte al lui Avrămuș. Și a ajuns stăpân peste întinderi de câteva mil de jugăre.

Când s'au întâlnit mai întâi Bazac Timofteiu cu Avrămuș și-au zâmbit. Timofteiu cu un zâmbet batjocoritor, Avrămuș cu unul lingușitor. Și până în urmă a biruit lingușitorul.

— „Noroc, Avrămuș, cum te simți în satul nostru”, — întrebă Timofteiu?

Din trecutul glorios al Astrei

Realizările „Astrei” în a doua adunare generală

— Cuvinte profetice. — Program —

IX

Cu cea de a doua adunare generală se puneau baze solide Astrei. Planurile tuturor doritorilor de-a ridica cultura poporului român și entuziasmul sfânt al celor ce căutau sincer prilejul de a se pune în slujba lui, trebuie să primească, treptat și urgent, forme largi, precise și salutare. Aspirațiile încep să se concretizeze, în programe de muncă uriașă, iar comora vișurilor să se realizeze treptat, an de an, și deceniu de deceniu, ca să se stărpească iarba și pălămida, mizeria și anevioia, umilința și disprețul dela ușa bietului român. El nu mai trebuia lăsat să meargă înapoi ca racul, în timp ce alții să-și rădă de suferințele și lacrimile lui. Programul adevărat începea să ia avânt. Zorile erau deja în fata istoriei. Nu se mai puteau ascunde.

Activitatea Astrei la 1862 se inaugură sub semnul unor nădejdi ferice și chiar îndrăznețe. Trecând peste conferințele alese despre ortografie ș. a. ale lui Gavril Munteanu, G. Barițiu, T. Cipariu și Ioan Pușcariu, s'a decis lucruri foarte importante. Anume: compunerea și publicarea unui dicționar al limbii române, înființarea unei biblioteci românești vechi, pe temeiul cărora să se poată studia și alcătui noul și mult doritul dicționar (T. Cipariu). Ioan Pușcariu propune alcătuirea unui album românesc, despre toate familiile nobile desnaționalizate, iar G. Barițiu, propune înființarea unei catedre de Estetica (Știința artelor, a Frumosului). Pentru desvoltarea științelor se hotă-

rește și se înființează la centrul Astrei mai multe secții: filosofică, istorică și fizico-naturală, care în timp de 8 decenii a funcționat foarte regulat și a adus mari servicii culturii poporului nostru.

„Deșteaptă-te Române”

Tot aici însemnăm alt moment însemnat: Premiera poeziilor lui Andrei Murășanu, cu 50 de galbeni, sumă modestă pe care Șaguna o justifică în cuvinte adânc simțite și în chip deosebit. Șaguna zice: „În adevăr mie mi-se pare puțin această sumă pentru celebrul nostru poet (autorul cântării „Deșteaptă-te Române”) însă proiectarea s'a făcut având în vedere starea săracă a Asociațiunii. Dar la acest neînsemnat premiu se adaugă altul foarte mare, premiul moral și cred, că explic simțămintele și convingerea adunării, postind dlui Andrei Murășanu a avea tărie trupească, ca vârful Surului (munte în munții Făgărașului) și „Măgura Codlei”, asemenea un munte mai mic, lângă frunțașă comună Codlea, din jud. Brașov). Nu se putea un gând și o urare mai bună pentru acest mult prețuit poet. El a rămas nemuritor în sufletul românesc, prin imnul care însufletește și azi toată suflarea adevărat românească. Prin imnul său, care a rămas ca o deviză și o poruncă pentru noi toți, chiamă poporul la deșteptarea sa din somnul cel de moarte în care l-au aruncat dușmanii săi de vesuri, pentru că să-l iobăgească și să-l piardă. El strigă națiunea română la datoria luptei pentru cultură, pentru ca prin ea să se poată bucura de sfintele drepturi și libertăți democratice, care adiau în secolul al 19-lea și de care se foloseau și alte națiuni ținute în întunec în imperiul austro-ungar.

Și lupta o câștigăm — zice Andrei Murășanu — uniți în jurul credinței în Dumnezeu, cu proștii cu crucea în frunte și în dragoste față de neam.

SFATURILE DOCTORULUI

Farmacia de casă

— Ceaiul din cozi de cireșe —

Din cozile de cireșe se face un ceai bun, care poate fi folosit, cu bune rezultate, în unele boli și poate fi folosit chiar și de oamenii sănătoși. Vă recomandăm când cireșele sunt coapte să nu alegeți căm cozile, ci să le adunăm, să le spălăm cu puțină apă rece, pe urmă să le uscăm bine la soare și să le păstrăm într'un săculeț în casă.

Ceaiul de cozi de cireșe este foarte bun pentru bolile de răunchi. Ceaiul îl folosim atât copiii cât și bătrânii care suferă din cauza răunchilor. Chiar persoanele sănătoase îl pot folosi când în când fiindcă acest ceaiul rădă bine răunchii.

Iată cum se pregătește un astfel de ceai. Se ia cam un pumn de cozi și se pun în r'un litru de apă la fierbere. După ce fierbe bine vreo câteva minute, tragem dela foc să se răcească. Aruncăm cozile fierte și apa ce rămâne ne servește ca ceaiul, pe care îl îndulcim cu zahăr sau cu m'ere stup. Din acest ceaiu bem în timp cât facem cura, câte un pahar dimineața pe stomacul gol și altul seara. Ceaiul să fie bine cald când îl bem. Cei ce beau acest ceaiu, numai gândul de a-și spăla răunchii, fără să fie bolnav, pot să-l ia de 2—3 ori pe lună, iar cei bolnavi vor lua zilnic câte un pahar dimineața și altul seara. Ceaiul să se pregătească în fiecare zi proaspăt, fiindcă dacă stă mai mult de zile își pierde puterea.

Este un leac plăcut la gust și este foarte bun să fie folosit cât mai des atât de bolnavi cât și de oamenii sănătoși.

Dr. I. C.

Să înceteze vrajba, certurile, desbetinările și interesele egoiste, când vorbim de mântuirea neamului.

Sunt cuvinte mari, cuvinte profetice, cuvinte sfinte care trebuie să ne răsună și azi în urechile și în sufletul Românilor cu adevărat patrioți.

Prof. S. Radu

Indrumări agricole pentru câmp și gospodărie

Ingrijirea animalelor înainte de a făta

Sfaturile Veterinarului

II

laba care mai are 2—3 luni până la fătat nu mai trebuie să fie pusă la munci grele și drum lung și oboșitor pentru că e pericol de avort. Datul înapoi brutal poate și el produce avortul la iapă.

Dar pe lângă aceste cauze externe așa zise mecanice, sunt și cauze cu originea în hrănirea animalelor.

Fânurile și paie mușcate sunt foarte periculoase și pot provoca lepadarea pe lângă îmbolnăvirea și uneori moartea.

Se obișnuiește mai ales la porci să se dea mâncări stricate, ca pâine mușcată, urueli aprinse stricate, resturi de bucătărie stricate, cartofi și sfeclă înghețate.

Unele din aceste nutrețuri și mâncăruri pot provoca îmbolnăviri grave,

aducând pe lângă avort și moartea scroafelor. Dacă intoxicația aceasta face mai mult sau mai puțin neobservată ea totuși poate lăsa urme provocând moartea purceilor în casa mamei, așa că scroafa va făta purcei morți.

Niciodată să nu se dea porcilor ca și celorlalte animale apa în care s'a fiert cartofi ca și apa în care s'a fiert sfecele (napii), deoarece în această apă se găsește o substanță otrăvitoare zisă solanină. Cartofii cari au stat mai deasupra în cuib mai ales cei ce au avut o parte în afară încât au coaja verzuie sau au fost acoperiți cu puțină țărână sunt cei mai bogăți în această otravă.

Apa prea rece poate aduce lepadarea msi ales la iapă.

Md. Vet. IACOB CIUCEANU

Gerul și semănăturile de toamnă

— Când sămănătura din toamnă e degerată. — Ce facem. — Soi de grâu potrivit. — Cum sunt sămănăturile în regiunea Clujului —

Gerul din ultimele două săptămâni ale lunii Ianuarie, ne-a adus un gând îngrijorător pentru sămănăturile din toamnă. În adevăr, începând din 15 Ianuarie temperatura cea mai scăzută a aerului s'a menținut mereu sub minus 15 grade Celsius.

Frigul acesta ne-a adus întrebarea: Oare au rezistat sămănăturile noastre la ger?

Știm cu toții că primăvara, la eșirea din zăpadă, sămănăturile ne apar mai verzi, mai mari. Acest lucru ne îndreptățește să credem că, cu tot frigul, plantele mici de grâu au reușit să crească și sub zăpadă. Faptul acesta e adevărat. Zăpada acoperă ca un covor câmpurile și apără de ger sămănăturile.

Când sămănătura e degerată
Deci sămănăturile de grâu atunci când sunt acoperite cu zăpadă, rezistă la geruri foarte mari fără să degere. Nu tot așa se întâmplă lucrurile când

pământul nu e acoperit cu zăpadă. Atunci sămănăturile nu mai au covorul care să le apere de frig, atunci simt cu adevărat gerul, care nu întârzie să aducă stricăciuni sămănăturii. Uneori se poate întâmpla ca toată sămănătura să fie degerată. În cazul acesta suntem nevoiți ca în primăvară să întoarcem pământul și să semănăm altceva. Alteori îngheață sămănătura numai ici pe colo, nu peste tot. După cum pețele degerate sunt mai mici sau mai mari, să hotărâm să păstrăm sau să întoarcem sămănătura.

Ce facem

De multe ori, însă, când sămănța a fost băgată mai adânc în pământ se poate întâmpla că deși plantele au degerat, sămănătura să se refacă prin odrăslire dela rădăcină. Dar pe lucrul acesta nu ne prea putem bizui, de aceea nu e rău când avem o sămănătură degerată s'o întoarcem și să semănăm altceva.

Soția și copiii, ajunși în mizerie, l'au părăsit și s'au dus la slujit. Și multe gazde din Săcal au pățit ca Timofteiu, unii ajungând birșit la Avrămuș și lucrău astfel pământurile date pentru beutură, pe cari nu au fost harnici să le stăpâniască.

Bazac Timofteiu a plecat și el din sat. A slujit într-o parte și alta, dar nu a mai putut strânge nimic. Tot ce câștiga, da pe gât. La bătrânețe s'a întors iarăși în satul lui și trăia din mila oamenilor.

A murit ca un câne, fără lumină, fără grijanie, într-o casă părăsită. La mormântare au luat parte mulți consăteni. Le-am vorbit pornind dela cuvintele prorocului Isaia: „Vai de cei ce dis de dimineață aleargă după beuturi îmbătătoare; vai de cei ce până târziu seara se înfierbântă de viu“. Mortului nu-i mai puteam ajuta, dar puteam deschide ochii celor vii.

Avrămuș, la bătrânețe, s'a retras la

Luduș și trăia din arânzi și dobânz. Ducea un traiu simplu și cumpătat. În timpul tulburărilor din iarna 1918/19 a fost atăcat de o bandă de hoji într-o noapte și schingluit, ca să dea cât mai mulți bani și odoară. În urma bății și mai cu seamă a groazei, ca l-a cuprins, nu a mai dus-o mult. Moartea lui însă pentru Săcăleni și pentru mulți alții a venit prea târziu...

Octavian Popa

SĂMÂNȚĂ DE CANEPĂ cumpără Fabrica de topit și melișat cânepă și în, Ing. Joan F. Negruțiu, — BLAJ, Gara Câmpul-Libertății. — Condițiunile se comunică la cerere!

Dacă vreți să aveți **CANEPĂ** albă și moale ca **BUMBACUL**, — însămânțați cânepă pentru Fabrica de topit și melișat cânepă și în, Ing. Joan F. Negruțiu, Blaj, Gara Câmpul-Libertății

Audeto

Cum se va aplica legea și regulamentul pentru înfăptuirea reformei agrare.

Norme de procurură

I

Pentru aplicarea dispozițiilor legii de reformă agrară, locuitorul a înțeles să aibă încredințeze această operă socială și economică în primul rând comitetelor locale. Aceste comitete locale vor lua ființă în fiecare comună. Comitetul comunal se compune din 7-15 membrii. Aceștea vor fi aleși de adunarea generală a tuturor țăranilor plugari din comună respectivă fără pământ sau care au o proprietate până la 5 ha. (8 jugăre). Adunarea

Soi de grâu potrivit

Un rol important joacă și soiul de grâu ce l'am avut semănat. În general soiurile românești de grâu sunt destul de rezistente la ger. Intre soiurile îmbunătățite și recomandate plugarilor să fie semănat, rezistența la ger se prezintă cam în felul următor: Cel mai rezistent soi la ger este American 15. Destul de rezistente sunt soiurile Cenad 117 și Odvoș 146. Nu rezistă la ger soiurile Odvoș 241 și Bankut 1201.

În regiunea Clujului

În regiunea Cluj în timpul acestor zile de ger din ultimele două săptămâni ale lunii Ianuarie, zăpada a avut 16 cm. grosime. Deci destul de groasă pentru a apăra de îngheț sămănăturile. Nu tot așa s'a întâmplat și în restul Ardealului. În unele părți gerul a prins sămănăturile fără pic de zăpadă pe ele. În acest caz nu este exclus, că dacă și acolo gerul a fost tot așa de mare, unele dintre ele să fi înghețat.

Învățămintele pentru viitor

Acolo unde sămănăturile au suferit de ger, agricultorii vor putea vedea cere dintre soiurile de grâu cultivate în comuna lor, eu rezistat la ger și care au degerat. Și din aceasta vor putea trage învățăminte în privința soiului de grâu pe care să-l samene la anul. Sigur, nu vor uita să ia socoteală și de celelalte calități ce se cer unui bun soi de grâu.

Pop Liviu

generală va fi convocată de primarul comunei, care va anunța data și locul unde se va ține această adunare prin bătaie de tobă, strigături în locuri publice, cel puțin cu 3 zile înainte de termenul fixat.

În vederea pregătirii acestei adunări, primarul și notarul vor întocmi o listă care va cuprinde pe toți țăranii plugari din comună fără pământ și cu o proprietate până la 5 ha. Această listă va fi afișată la primărie cu cel puțin 10 zile înainte de termenul fixat pentru adunare, pentru-ca toți cei cari sunt convocați să aibă cunoștință că au dreptul a se prezenta la adunarea generală. În ziua adunării generale, aceasta va fi prezidată de primarul comunei indiferent de situația lui de avere iar ca secretar va funcționa notarul comunei. După ce se va constata legalitatea convocării conform celor de mai sus și se va constata legalitatea convocării conform celor de mai sus și se va constata prezența a cel puțin jumătate plus unu din membrii înscrși în listă, adunarea va putea proceda la efectuarea lucrărilor. În cazul că numărul membrilor nu e complet, adunarea se va amâna pe un termen nou cât de apropiat, când va pași la lucrare cu orice număr de membri. Ca prim punct se va rezolva numărul membrilor care vor forma comitetul, și cari va fi un număr fără soi. Fixați asupra acestui număr se va proceda la alegerea membrilor în comitet, dintre persoanele prezente căutându-se a se alege persoane a căror cinste și bună reputație să fie recunoscută, în comună și cari să ofere maximum de siguranță că vor lucra fără părtinire. Alegerea membrilor în comitet se va face prin vot direct adică prin ridicarea de mână. Despre felul cum a decurs alegerea notarul comunei va icheia un proces verbal în care se vor constata îndeplinirea tuturor formelor pregătitoare adunării cât și modul cum a decurs adunarea și rezultatul alegerii. Acest proces verbal va fi semnat de toți cei prezenți la adunare. Primarul în calitate de președinte al adunării va veghea ca nicio altă persoană în afară de cei admiși de lege să nu ia parte adunare, îndată după terminarea adunării comitetul ales se va retrage și de față fiind numai ei vor alege din sânul lor un președinte, unul până la trei secretari și vor delega 2 membrii în comisia de plasă, din care unul trebuie să fie persoana președintelui comitetului.

Tot comitetul va fixa sediul unde va lucra comitetul care nu poate fi decât la primăria comunală. La toate lucrările comitetului notarul comunei va lua parte ca secretar de ședință, dresându-se de fiecare dată proces-verbal, fără a avea dreptul de a se amesteca în hotărârile pe care le aduc aceștia. Are însă obligația de a lămurii înțelesul textelor de lege și a instrucțiunilor primite și a co-

(Continuare în pag. 4 a)

INFORMAȚIUNI ULTIMELE ȘTIRI

Abonamente:

Pe un an, pentru țărani și intelectuali dela sate	5000 Lei
Pentru negustori, comercianți și industriași	10.000 ..
Instituții și autorități	20.000 ..
Abonamente de sprijin	40.000 ..
Prețul unui număr	200 ..

O sărbătoare a Armatei Sovietice. Sâmbătă, 23 Februarie a.c. s'au împlinit 28 ani dela înființarea Armatei Roșii. Pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice s'au desfășurat mărețe sărbători în cadrul căror s'a proslăvit faptele de arme ale puternicei armate sovietice condusă de Generalul Stalin. Armata Română a luat și ea parte la bucuria camarazilor de arme sovietici.

R.șinari — Sibla: Serbare școlară. Prin noua reforma a învățământului, comuna Rășinari a avut fericitul prilej de-a fi înzestrată cu un gimnaziu. Serbarea de inaugurare a avut un caracter festiv, întrucât a fost onorată cu prezența D-lor Inspectori școlari: D-na și D-l insp. general Săndulescu Gh. șeful Regiunii Alba-Iulia, D-na și D-l insp. școlar județean Buta Toma. Programul foarte bogat. Din partea oaspeților în cadrul programului a vorbit D-l insp. școlar Buta Toma despre rostul și importanța gimnaziilor unice în noua reformă școlară.

Nu se confiscă averile sașilor. Față de unele șvonuri răspândite în Ardeal de interesați că s'ar intenționa să se procedeze la confiscarea averilor sașilor, guvernul român dă cea mai categorică desmințire. D. Pamfil Ripoșanu, secretar general la președenția consiliului de miniștri a făcut următoarele declarații: Guvernul nu intenționează să facă niciun act prin care să se oprească actele de dispoziție ale sașilor și să imobilizeze sau să blocheze sub orice formă afăr burile mobiliare cât și imobiliare. De altfel deposedarea sau confiscarea bunurilor persoanelor de origine etnică neromână sunt oprite de legea naționalităților. Guvernul sesizat de mișcarea unor profesori de rea credință, sfătuiește populația să sească să fie liniștită, să nu înstrăineze averea și să lucreze cu sârguință, fiecare în domeniul său la sporirea producției. Țara așteaptă dela toată lumea cea mai bună sporire de producție.

Cu cât s'a scumpit viața. După socotelile pe cari le-au făcut specialiștii la sfârșitul anului trecut, față de 1 August 1939, alimentele, hrana și toate celelalte necesare vieții erau mai scumpe în August 1945 de 52 de ori, în Septembrie 1945 de 61 ori, în Octombrie 1945 de 90 ori, în luna Decembrie 1945 de 114,74 ori, iar de atunci gradul de scumpire a continuat să crească.

Cât pește s'a prins. În timpul dela 1 Aprilie până la 1 August 1945 pescăriile care adună peștele pentru comerț, au strâns o cantitate de 5,340.396

kg pește cu 1,000.000 de kg mai mult ca în anul 1943 și cu aproape 3,000.000 kg mai mult decât în anul următor.

Publicațiune. — Societatea de treerat din Ticușul Nou jud. Târnava Mara, gara Rupea sau Șârcaia, posedă o garnitură de treerat. Batoza-Elso Magyar Gazdagági — doba 1100 mm. în stare bună, acționată de un tractor M. Kormic 20-30 H. P. defectat. Deocamdată piesele necesare nu se găsesc în comerț, ca tractorul să funcționeze. Cine are un tractor ca să poată acționa această batoză și vrea să-l educă în comuna noastră pentru sezonul de treerat 1946, să scrie pe adresa de mai sus. Societatea intenționează ca să și schimbe întreaga garnitură de treerat cu una mai mică — doba 900 mm. Cine dorește să ne comunice.

Societatea de treerat

Rectificare. — Cei peste 100 de noi abonați ai Foii, din comuna Răchitova jud. Caraș, au fost făcuți, în urma străduințelor depuse de neobositul asistent, d. inv. roitoru Ion, cinu de Prîcop Alexandru, cum din eroare s'a scris în No 6 al „Foii Poporului” pe 1843.

CONSORTIUL FABRICEI DE CARAMIDA
GȘTERȚA S. I. N. C.

Extras

din procesul verbal dresat la 10 Noembrie 1945 în ședința Consorțiului Fabricii de Cărmidă din Gușterța.

D-l Președinte arată, că la ordinea de zi a ședinței de azi este numai reglementarea dreptului de semnătură în ederea indeplirilor legale la Camera de Comerț și Tribunal.

D-sa propune ca semnătura socială a Consorțiului Fabricii de cărmidă Gușterța să fie valabilă numai prin două semnături și anume prin domni:

Lucian D. Vulcu, dom. în Sibiu, str. Ch. Coșbuc 20, ca director al Fabricii de cărmidă; sau Ewerth Carol, do. în Sibiu str. Franciscanilor 10, în calitate de contact; împreună cu câte un reprezentant al membrilor Consorțiului și anume:

Dr. Klein Gustav Adolf, dom. în Sibiu, str. Dealului No. 1, din partea Băncii Gen. de Economii din Sibiu și Brașov; Dr. Velciu Mihai, dom. în Sibiu, str. Dealului No 28, din partea Băncii Albina; Wittenberger Richard, dom. în Sibiu str. Seiwert No 16, din partea Institutului de Credit Fonciar din Sibiu; Dr. Gontz Helmut, dom. în Sibiu, str. Joagărului No. 12, din partea firmei Phönix S. A.; Ing. Thiess Ioan, d. m. în Sibiu, str. Sachsenheim No. 7 sau Mitea Ioan, dom. în Sibiu, str. Brâncoveanu No. 1-a, ambii din partea Uzinei Electrice Sibiu.

Membrii Consorțiului luând în deliberare propunerea se aprobă în unanimitate.

Drept care s'a încheiat prezentul proces-verbal.

D. d. m. s.

Urmează semnăturile

Gefa Tribunalului Sibiu. Secția III Com.

Dos. Soc. 18/1943.

Prezentul extras fiind trecut în registrul de ordine la Nr. 45 din 1946, se vizează de noi pentru afișare și publicare.

Prim-Grefier
CONST. GO. OGAN

S'A DESCHIS

un nou atelier de pantofării

„La Câmpianu”

Sibiu, str. Șguna Nr. 21

Primește tot felul de comenzi și reparații. Deaseme ea execută reparații de șosoni și galosi

Ca mai e nou în lume..

Tulburările din India și Egipt

— Mari mișcări de trupe în Spania —

După telegramele sosite din Spania, acolo se produc serioase mișcări de trupe, spre punctele portuare. Trupele americane aflate în Spania sunt transportate pentru a întări unele garnizoane de coastă.

Alte informațiuni arată că autoritățile militare spaniole ar proceda în prezent la concentrarea unor importante efective militare, în partea de miazăzi a țării și mai ales în regiunea Andaluzia.

Cercurile militare și politice spaniole — spun elte telegrame — păstrează cel mai mare secret în legătură cu aceste deplasări și concentrări de trupe

Cu ce scop se fac toate aceste mișcări de trupe spaniole, rămâne să vedem.

Tulburările din India

În mai multe porturi din India s'au produs grave tulburări. Marinarii indieni au intrat în grevă, iar cei din portul Bombai au capturat 20 vase, cari aparțin marinei regale, britanice. Mai multe clădiri, ca Bonca Angliei și altele au fost atacate de greviști. Toate acestea se bucură de sprijinul muncitorimei. Autoritățile britanice, în frunte cu armata act vează zi și noapte pentru a pune capăt tulburărilor din India, cari formează o preocupare de capătăi a guvernului britanic.

Și în Egipt

Studentimea împreună cu muncitorimea egipteană a organizat un lanț de greve, împreună cu manifestații de stradă la Cairo și în alte centre ale Egiptului. Manifestanții cer imediată părăsire a trupelor britanice de pe teritoriul Egiptului. La Cairo, capitala Egiptului, toate localurile publice sunt închise și s'a introdus camuflajul. Mai multe cazărmi ocupate de trupe britanice au fost atacate de greviști. În fața acestei situații comandamentul britanic din Cairo, a pus în funcțiune tancurile, pentru a împrăști pe greviști. Se anunță mai mult morți și răniți din ambele tabere.

Guvernul egiptean face serioase eforturi pentru a pune capăt acestor stări de lucruri, cari stânjnesc mersul normal al vieții publice, sub toate raporturile.

Intre viață și moarte

„Vom avea foarte curând bombe mult mai groasnice decât bomba atomică. Este evident că aceasta nu este decât un început și că arme mai teribile sunt în pregătire” — a declarat în fața comisiei militare a Camerii, d. Robert Hutchins profesor la Universitatea din Chicago, care a participat la cercetările științifice pentru fabricarea bombei atomice.

D. D. Hutchins a adăugat că serviciul militar obligatoriu este inutil, deoarece soldații nu învață să se folosească decât de arme fără importanță. Savantul american a declarat că omeniarea are de ales între „pace și

sinucidere” și că după părerea sa, singura soluție menită să împiedice războiul este creierea unui guvern mondial.

D. Hutchins a declarat că prof. Einstein a fost „modest” când a afirmat că circa două treimi din populația americană ar fi nimicită în cazul unui război atomic.

Savantul american a arătat că singurul mijloc efectiv de apărare ar fi construirea unui oraș sub pământ de 80 km. lungime și de 2 km lărgime la o adâncime de 800 metri.

Cam se va aplica legea și reglementul pt. reforma agrară

(Urmare din pag. 3-a)

tribui cu cunoștințele lui generale la îndrumarea tehnicii a lucrătorilor, fără a prejudica asupra fondului hotărârilor care se iau. În comunele unde nu s'au respectat întocmai dispozițiile de procedură arătate mai sus, se va proceda de îndată la efectuarea lor convocându-se neîntârziat adunarea generală, care are posibilitatea să aprobe vechiul comitet, să-l completeze sau să aleagă unul nou conform normelor arătate mai sus. Funcțiunea de membru în comitet este onorifică și nu dă drept la nicio retribuție, în afară de cheltuielile efectiv avute de acestea cu deplasări în afară delocalitate unde funcționează, care vor fi acoperite din sumele ce se vor încasa dela cei împrietăriți cu titlu de cheltuieli în legătură cu aplicarea legii de reformă agrară. Acestea vor trebui să fie cât mai minime posibile și justificate cu acte până la ultimul leu. Toate hotărârile comitetului se iau în ședința cu redactare de proces verbal și cu majoritate de membri.

„Foaia Poporului”

(Urmare din pag. 1-a)

Această părere ne-au făcut să credem că o au și unii din cărturarii facultății de agronomie din Cluj, privesc în bucurătoare ce ne-au trimis săntămănilor trecute. Ne-au promis să colaboreze — și au și început — foaie, dând, pe viitor, neîncetat articole de îndrumare agricolă.

Ne bucurăm mult această promisiune și nu ne îndoiim că va fi ținută. Activitatea firească a cărturarilor un facultății de agronomie nu e aceeași ca și popularizatori științei agricole și îndrumătorii agricoli, căci sarcina aceasta, în mod firesc, constituie obligație a personalului agronomic Camerelor Agricole.

Dar dacă acești cărturari își asumă și un astfel de rol, prin prețiosul ajutor ce-l dau, fără niciun fel de compensă, dau dovada că își înțeleg rostul de a servi interesele plugărilor și plaiurile ardeleni într'un chip cu totul nobil, care merită să fie ținut și apreciat.

Suntem siguri că, o dată și odată tot acești cărturari vor fi cei ce vor face să apară și revista de specialitate ce ne lipsește. Până atunci, prin prețioasa lor colaborare, fie bine veniți între cei dela „Foaia Poporului”

Ing. V. Tutoescu

„LUMINĂTORUL:” PAGINA BANATULUI

— Redactat de Regionala „Astra” Bănăţeană —

Scoala Politehnică

din Timişoara, de mână cu Astra

La 18 Noembrie 1945, Politehnica din Timişoara şi-a sărbătorit 25 de ani dela înfiinţare. Aniversarea acestei instituţii de înaltă cultură, unde flacăra nu se stinge şi luminează stăruitor, nu poate să treacă ca orice sărbătoare încrustat pe răbojul cultural al Astei Bănăţene.

Peste două decenii în fiecare Marţi lumea se îndreptă către amfiteatrul şcolii Politehnice, care poartă numele lui Traian Lalescu, primul rector şi întemeietorul şcolii, unde găsea conferinţe interesante ţinute de profesorii Universităţii.

Marele succes pe care l-au avut în publicul timişorean aceste conferinţe se explică prin felurimea subiectelor.

Primele conferinţe au fost ţinute de conferenţiarul din localitate, profesor la şcoala politehnică, apoi lista s'a complătat cu alţi conferenţiarşi din Bucureşti, Cluj, Iaşi, şi chiar cu conferenţiarşi străini.

Deşi Şcoala Politehnică are preocupări mai restrânse, la profesiunea inginerască, totuşi, în acest colţ al ţării, îi revenea îndatorirea de a promova, de a întreţine şi de a înălţa nivelul cultural general, de a contribui, prin activitatea ei la propăşirea culturii româneşti.

Conferinţele trebuiau să îndeplinească un dublu scop, să dea ocazia studenţilor şcolii să-şi completeze formarea intelectuală prin urmărirea unor conferinţe din domeniul general, altul decât acela al cursurilor restrânse şi să dea şi publicului local putinta de a urmări pe conducătorii de opinie ştiinţifică, pe cercetătorii noştri. Experienţa a dovedit că terenul era prielnic, că există un deosebit interes pentru această activitate culturală.

Profesorii şcolii Politehnice, mai

Şcoli Tărăneşti din Jud. Caraş

În ziua de 4 Februarie a. c. s'a deschis în comuna Maidan, judeţul Caraş, o Şcoală Tărănească de Igienă şi Gospodărie pentru femei, organizată din iniţiativă Despărţământului judeţean Caraş, prin Cercul Cultural „Astra”, de sub preşidenţia d-lui Nicolae Balmez, notar.

Direcţiunea cursurilor o are d. dir, Chirtoc Din corpul didactic fac parte doamnele: Balmez, Negrea, Chirtoc, Milovan, sora de ocrotire Ivanov, inv. Băcila, preotul Milovan Gh.

La deschiderea cursurilor a asistat d. prof. Ilie Rusmir, preş. desp. judeţean. Cursurile au fost vizitate de d. Dr. D. Cărăbaşin, medic primar judeţean.

Cursurile sunt frecventate de 32 eleve.

Pentru femei

În comuna Şuşca se continuă cu propaganda culturală prin Şcoli Tărăneşti. Harnicul preşedinte al Cercului Cultural Astra, d. subinspector Angelescu C. şi cu doamna Angelescu Maria inv., neobositul secretar, al Astei R. Brânduşa cu alţi intelectuali a satului şi din împrejurimi au redeschis cursurile Şcolii Tărăneşti pentru femei şi bărbaţi în ziua de 13 Ianuarie. În aceste cursuri s'eu înglobat şi cursurile de alfabetizare, ordonate de Min. Educaţiei Naţionale.

Păstrarea portului strămoşesc

O bună parte a Românilor din acest sat în anul 1918 au fost înstrăiraţi de limba, portul lor naţional, dar mulţumită stăruinţei preotului Daş Sepl soţiei sale, a neintrecuţilor şi harnicilor învăţători, soţii Ange-

ârziu, iau parte activă alături de Astra Bănăţeană şi colaborează toţi împreună cu scopul îndreptat spre problemele specifice ale Banatului.

Conferinţele continuă în colaborare cu Astra Bănăţeană, iar invitaţiile şi

a „g vâni” cu bătrânul, care mi-a părut aşa de bucuros la vorbă, şi să ne ierte cilitorii, ne-am cam omenit cu o leacă de „racie”, căci fie vorba între noi bătrânul, era bine aprovizionat cu astfel de articol şi de câte ori stătea cu cineva la „givăneală” ştia să umple „uiaga” cu „racie” şi să lîmbie „têne, trale şi incină, să fii sănătos!” Iată că apare pe usă şi Nicolae, care se vede treaba, în ziua aceea n'a dat ochi cu bătrânul.

— Să fii sănătos moşule Nica, o mână caldă dela Nicolae din Hunedoara. La aceste cuvinte am observat că bătrânul nostru bănăţean, dealtfel din familie bună, a început a se năduşi de răs şi de bucurie şi apoi urmă: „Să fii sănătos, mă pruncule Nicolae. Tu eşti bucuria mea şi de când te am pe lîne aci în găzduşug parcă zilele îmi sunt mai vesele, mai uşoare.

Cum lucrează Astra Bănăţeană

Pentru sănătatea trupului

În comuna Rusova Veche, prin stăruinţa preotului Găra Gh. preşed. Cercului Cultural Astra şi a inv. dir., a cărui nume ne scapă, s'a deschis o Şcoală Tărănească de Igienă şi Gospodărie. Este cel dintâi an în care pe graniţa de sud-vest a Banatului, s'a deschis aci o şcoală pentru adulţi. Pituitoarea faptă să ajungă şi la urechile ce orlate sate de pe graniţa de sud-vest a Banatului.

R.

Strigături

— Din Banat —

Cătu-i lumea împrejur
Nu-i căne ca omul sur,
Când vede nevestele,
Suceşte mustelele.

Fetele din satul meu
Trag cu pipa, în băgău,
Iese dracon dintr'o răpă
Şi le pune foc la pipă!

Uiu, u! că şi eu viu
Dela moară, dela rău
Cu făina măcinată,
Cu gura bine ţucată.

Până-i omul tinerel
Se leagă vorba de el.
Dacă omu 'mbătrâneşte
Vorba se călătoreşte.

Ţine, Doamne, boi şi vaci
Şi holdele care mi-s dragi
Şi vişelul de sub vacă
Şi mândra care mi-e dragă.

programele se întomesc împreună pentru conferinţele de Marţi şi de Duminecă. Tovărăşia între conferinţele şcolii Politehnice şi ale Astei Bănăţene este foarte folositoare, datorită sprijinului dat de Astra Bănăţeană.

Redacţia

Publicaţiunile Astei Bănăţene

Astra Bănăţeană, în munca pentru ridicarea satelor, a dat mare însemnătate tipăriturilor. Ea s'a străduit să dea publicului cărţi bune şi de folos la preţurile cele mai ieftine şi potrivite tuturor, cari gândesc şi simţesc româneşte.

Aceste cărţi, puţin costisitoare dar de mare valoare scriitoricească, sunt potrivite sufletului ţaranului şi înţelegerii sale.

Între scopurile care justifică mai ales dreptul de existenţă al Astei Bănăţene, socotim că editarea publicaţiunii „Revista Banatului” este una din preocupările sale principale.

Asociaţiunea noastră se străduieşte să promoveze starea culturală a acestui colţ de ţară românească prin toate mijloacele.

„Revista Banatului” este singura revistă bănăţeană, care reprezintă toate frământările noastre culturale literare, în drumul spre progres şi răspunde unei nevoi adânc simţită. Cu toată situaţia extern de grea a tiparului, şi a scumpirei hârtiei, „Astra” a făcut totul, cu multe şi foarte mari sacrificii, îndeplinind o veche dorinţă a membrilor Astei Bănăţene, dându-le o revistă care cuprinde preocupări din toate domeniile.

„Revista Banatului” se găseşte în al XI-lea an de apariţie, în care timp a obţinut colaborarea unei serii de personalităţi, profesori universitari, artiştii, literaţi ş. a. dar are un număr cu mult prea mic de abonaţi, buni platnici.

Ar fi dureros pentru instituţia noastră dacă viaţa acestei reviste s'ar scurta din cauza lipsei fondurilor cari nu pot creşte decât printr'o propagandă intensă şi plină de căldură care urmează să fie făcută din partea fiecărui preşedinte de Despărţământ şi Cerc Cultural.

A. S.

FOIŞOARA BANATULUI

„O mână caldă!”

Citind cu plăcere paginile „Luminătorului” îndreptate fraţilor bănăţeni, mi-am adus aminte de un român pe nume Nicolae Crişan, de prin părşile Hunedoarei. Îşi făcea şi el împreună cu noi datoria la graniţa vestică a Banatului şi întâmplător m'am nimerit la casa unde era el cantonat având în seama lui de îngrijit cali dela bucătăria escadronului de Cavalerie. Stăpâni ai casei erau doi bătrâni, oameni ce au ştiut să-şi grijească „bani albi pentru zile negre”. Nicolae, al nostru era plecat după furajul animalelor şi îndală ce nimeri îşi puse cu grije fănuşul şi grăunţele în „iştalău”, apoi porni spre casa bătrânilor. Eu m'am prins

Al o mână caldă, da mai ai şi-o inimă bună, inimă de român adevărat. Să te fâe Dumnezeu sfântul” şi 'ndată duse la gură „iaga” ca apoi să l'o înlindă cu aceeaş dragoste lui Nicolae, care la rândul lui îi făcuse calde vrări moşului. Lângă „plită” stătea răzimată baba şi privea cu drag la înghitătura sdravănă a lui Nicolae, apoi cu o înfînsătură de mână îmi atrege atenţiunea ca s'o ascult şi-mi zice:

— Să ştii dumneata, că ista-i ca şi pruncul nostru. Di când cu treburile astea şi di când o poposit la noi, apă-i nu l-am mai lasat să-şi aducă mâncarea dela cazan. Îi prunc bun şi nu-i e greu de vorbă şi nici de lucru. Dimineaţa când mă vede strâgă la mine: o mână caldă bunico şi vai Doamne cum mă bucur că iel îi tot vesel, măcar că-i la călănăşug şi-l înăruş, — gătase bătrâna a-mi spune.

Să revenim la „Luminătorul” banatului şi să cugetăm dacă nu este altceva decât o mână caldă a Foii Poporului şi a „Astei” ardelenice pentru fraţii noştri bănăţeni.

Da, iubii români şi fraţi bănăţeni „Luminătorul” este pruncul Astei ce vă înlindă o mână caldă, o mână frăţiască, şi ea se potriveşte şi vă foloseşte aşa de mult în timpul când vă strângeţi „să givăneşti” de treburile satului, de cele ale Ţării şi de ştirile din lumea largă. Înainte de a goli o „lagă” de „racie” apucaţi cu putere, cu dragoste mâna caldă a Luminătorului care s'a replămădit aci la Sibiu şi care s'a gândit să fie o rază de lumină pentru fraţii bănăţeni. De-ţi face aşa fii siguri că nu ve-ţi face de „ficea”, că va folosi minţea şi sufletul vostru. Aşa cum nu uitaţi să umpleţi „iaga” când vă prindeţi la „givăneală” să nu uitaţi că vi s'a înlins „o mână caldă” românească.

Traian Chirilă

— Dela o săptămână la alta —

Să stăm strâmb, dar să judecăm drept

Ne plângem într-una de venalitatea (necinstea, pulința de a-i cumpăra) funcționarilor noștri și ne place să le opunem mereu, (să le punem în față) celor de azi pe vechii slujbași ai fostului Stat ungar. Realitatea e însă că sunt și azi destui funcționari români de care nu te poți apropia cu mită, cum erau și atunci. Pentru ilustrarea afirmației, adăugăm la cele povestite de moș Ion Comanicu în legătură cu organele militare austro-ungare și cu „corectitatea” și „cinstea” lor, cele auzite dela alt bătrân sălăștean, dela Ion Stănișor, azi pârgar în serviciul Primăriei comunei sale de naștere.

„Trecusem în România la vârsta de 17 ani — ne spune — intrând în slujba unui mare moșier din Oltenița. Când am ajuns vârsta militariei, au voit să mă inroleze acolo și, decă făceam acolo armata, știam că trebuie s'o fac și aici când mă voi întoarce acasă, că eram cetățean ungar și nu renunșasem la cetățenia de aici. Și ca să nu fac de două ori milităria și să mă pot întoarce acasă când mi s'o urî acolo, la vârsta de 24 de ani m'am făcut nevăzut, plecând la București și de acolo spre Sălăște.

Ajunș acasă, m'am anunșat la Primărie c'am venit. Da' militărie tot n'aș fi vrut să fac. Rar sălăștean care s'o fi făcut pe vremea aceea.

Ne-am prezentat apoi la Pretură. Eram vreo 7 inși cei care nu ne înfășșasem la termen în fața comisiei de recrutare. D. prim-pretor Petru Drăghici ne-a luat de scurt, că de ce nu ne-am prezentat la vremea sa la recrutare? Oamenii se căzniră să-i arate că n'au putut până acum, — unul aducând o pricină, altul alta.

Pe mine, văzând că tot ce spun ei nu prinde, m'au pus păcatele să zic:

„Vin Paștile, domnule prim-pretor, poate aveți lipsă de-o păreche de ghele...”

Când m'a auzit, și-a mușcat mustașa și pironindu-mă de podele cu privirile-i ca două sulși, mi-a zis numai atât:

„Clobanli noștri nu cunosc felul acesta de-a vorbi în fața autoritășilor!”

Am simșit cum mi s'o dus tot sângele în obraz de rușine și eram acum incredinșat că va trebui să fac anii de armată.

La sfatul notarului Nic. Henșiu — D-zeu să-l odihnească — ne-am dus însă la Sibiu la doctorul militar care avea să ne viziteze, ca să ne înțelegem cu el. Acenșta, între patru ochi, după ce l-am dat 25 de zloși, mi-a spus că în cele două săptămâni câte mai sunt până la înfășșare în fața comisiei de recrutare, să nu prea dorm să mai beau rachiu, iar de mâncat... — așa din ploțoare câte-o coajă de pâine. Altfel, nu-mi garantează scăparea.

Așa am și făcut, și eu și tovarășii mei și, în adevăr, în ziua recrutării numai unul dintre noi a rămas — nu că n'er fi putut scăpa și el, da' n'a vrut să dea cei 25 de zloși... Ușcături au fost, firește, și atunci,

cum sunt și azi. Dar au fost' cum sunt și azi, și figuri luminoase, care sfinșiau locul ce-l ocupau. Ax. B.

Muncă, Cinste și Adevăr

Departa de țara noastră, în marea Asia, între două râuri, Tîbru și Eufrat, se află vestita țară a Mesopotamiei cu pământul ei foarte roditor. Acolo, în partea de miază noapte, a trăit poporul sirian, care a spus marile adevăr: „Când muncești, trăiești în cinste și adevăr”.

Poporul Sirian, a zidit orașul Babilon, o minune a lumii, turnul Babilon, prin care vroiau să scape de al doilea potop și alte lucruri mari, socotite de lume atunci ca cele mai mari și mai mărețe lucrări. Toate acestea, le-au făcut muncind greu, generații după generații. E bine, ca azi, când călcăm și umblăm prin cele mai mari și grele valuri ale lumii, când războiul a distrus atâtea bunuri ale popoarelor, să ne aducem aminte de adevărul cuvintelor siriene, căci numei printr'o muncă grea și hotărîtă ne vom putea reface; numai căutând să trăim într'o cât mai mare iubire între noi, vom ajunge iarăși tari. Munca și numai munca fără preget, a țărânului pe întinsul ogoarelor, a meseriașilor în ateliere și a intelectualiilor în birouri sau școli, ne va putea scoate la limanul binelui, pe care îl dorim toți așa de mult.

Munca și rugăciunea trebuie să fie baza existenței noastre, munca și rugăciunea să fie legea vieții noastre.

Țăranul nostru, prin minunatele lui proverbe, a adus în decursul vremurilor, slavă muncii: „Cine muncește, are”; „Cine muncește, pe Dumnezeu iubește”; „Cine muncește, lui și a-proapelui îi muncește”; Cine muncește, legea lui Dumnezeu îplinește”; „Cine muncește, cinste câștigă”; „Munca este o rugăciune”. Cel ce știe să muncească, în adevăr trăește și adevărul săvârșește, ș. a.

Din vremurile acestea, cu lipsuri și cu adânci prefaceri, vom putea ieși numai prin unirea și munca fără preget a fiecăruia în locul unde se găsește și pentru care este pregătit.

Cred că nu e de prisos să gândim azi, mai mult ca oricând, la cuminenția proverbelor românești și la minunatele povești ale siriienilor. Muncind vom trăi, în cinste și adevăr.

N. Balteș, inv.

O COMPARAȚIE

in călătorie

ERI AZI

Bani Cec de decontare

Cecul de decontare poate fi încasat imediat la orice oficiu postal
C. E. C. - Sibiu

GURA SATULUI

GLUME

Știe Dumnezeu și vaca...

La un târg era și un Sas, cu o vacă cu vișel. Din întâmplare Sasul vându vișelul și rămase numai cu vacă, înându-o de funie. Vaca, când văzu că-i duce vișelul, se smuci după el. Sasul cade jos, trăgându-l vaca cu funia după el.

— Da încotro, Hans? îl întrebă un român.

— Știe Dumnezeu și vaca — răspunse Sasul.

Să nu-i rămână dator

Era către primăvară... Apele crescuseră, căci se topise zăpada. Un negustor care avea niște afaceri grabnice, se duse la malul unui râu peste care avea să treacă cu luntrea. Vâslașul îi ceru plata înainte...

— Pentruce — se întrebă negustorul — să-ți plătesc înainte?

— Primejdia e mare și nu aș vrea să mi rămâi și D-ta dator, ca mulți alți — răspunse surăzător vâslașul.

Țiganul la fotograf

Un țigan se duse la un fotograf și îi zise:

— Domnule pozar, te rog, țuțu-ți tălpile, să-mi faci lcoana lui Trandafir al meu, fie tertat.

— Ai cumva vreun chp de-al lui — întrebă fotografu.

Ba nu, dar am pașușul lui dela

cătănie în care scrie cam așa: „înalt, negricios, gura mare, nas turtit, ochi albi, dinși mari și albi și mâinile lungi făcute pe ciocan...”. Cred că după asta poți să-i înciocolezi potrozul.

Domnul... roată

Unui om i se rupese roata dela car în vârful dealului. Trimise sluga în sat la primarul să l roage să-i împrumute o cioarsă de roată.

Ajunș la primărie, sluga găsi pe primar împreună cu mai mulți sătenți stând la sfat și îi zise:

— Domnule roată să-mi dai o cioarsă de jude, că ni s'a rupt dealul în vârful carului.

Ucenicul șire

Un măestru — cam beutor din fire — își trimise într'o zi pe ucenic la cârciumă, cu o sticlă, să-i aducă vin. Voind să vadă cum se va descurca de data asa nu-i dădu niciun ban.

— Păi cum să aduc vin fără bani — întrebă ucenicul.

— Cu bani oricine poate aduce. Eu vreau să vad cum poți aduce vin fără bani.

Ucenicul plecă și se reînțoarse cu sticla goală.

Setos, meșterul o duce la gură grăbit, când color sticla chluia a gol.

— Bine măi, îmi aduci sticla goală — Ei stăpâne, dintr'o sticlă plină oricine poate bea, dar să te vedem cum poți bea din sticla goală.

Poșta Redacției

D. N. M. Poiana Sibiului: Am primit cele trimise și vom căuta să vă servim și de data aceasta în cauza oierească.

D. Mărcușiu Săncrătan, Zăul de Câmpie: Bucățile trimise sunt bine alcătuite. Continuați Pe măsură ce vom dispune de spații le vom da cu s. „Rândunica”, nu merge. Poate la toamnă...

D. E. M. N. Orăștie: Din cele trimise multe nu se pot publica. Credem că înțelegeli pricina. Ne-ar interesa cronici scurte dela Orăștie și jur.

D. N. D. Morin Țagu Cluj: Vom căuta ca, în marginile puțințelor, să împlinim și nevoia mult simșită a școalei. De altfel Școala și Biserica sunt stâlpii pe care Astra s'a sprijinit într'o largă măsură în cursul existenței sale. Pentru strădania depusă la răspândirea Foii, toate mulțumirile și recunoștința noastră.

Primăria comunei Șelimbăr, jud. Sibiu

N-rul 146-1946

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștinșă generașă celor interesași, că în ziua de 17 Martie 1946, ora 15, se arendează prin licitașie publică pășunatul de vară pentru oi, pe anul 1946, din pășunea comunală „Sărata” și muntele „Panta”.

Licitașie se va ține în conformitate cu dispoziștiunile art. 68-110 din L. C. P. la Primăria comunei Șelimbăr.

Condiștiunile de licitașie se pot vedea la Primăria comunală în orele de serviciu.

În caz de nereușită se va ține a doua licitașie în ziua de 28 Martie 1946 în același local și la același oră.

Șelimbăr, la 25 Februarie 1946.

Primar, Notar,
Alexandru Brudariu I. Olariu

„TECHNO — TEXTILA”

Josipescu-Dragomirescu & Sturm, S. I. N. C. Cîsnădie

Extras

din contractul de asociașie, încheiat la 10 Februarie 1946.

Membri asociași: Josipescu Gr. Constantin din București, Str. Cpt. Preot Donescu Nr. 1 Dragomirescu Virgil din Cîsnădie Str. Roșu Nr. 487 și Heinrich P. Sturm din Cîsnădie, Sibiu Bisericii Nr. 357.

Denumirea societății: „TECHNO-TEXTILA” Josipescu-Dragomirescu & Sturm, s. i. n. c. Sediul în Cîsnădie str. Bisericii Nr. 357.

Durata este de trei ani, cu dreptul de prelungire conform contractului.

Obiectul: producerea și comercializarea produselor tehnice de bumbac și piele precum frânhții pentru salfactor, șnururi pentru salfactor, pantaloni frecători, curele de transmisie, curelușe continue, fabricarea și vânzarea de articole tehnice textile, materii prime, și miabricate și fabricate, precum și importarea d ferite articole necesare industriei textile.

Aportul social: capital social este de 6.000.000 lei, fiecare asociat depunând câte 2.000.000 lei.

Fieca e asociat este îndreptățit la semnarea firmei și la reprezentarea societății.

Beneficiul sau pagubasa va împărși în părți egale între asociași.

Urmează semnăturile

Grefa Tribunalului Sibiu Secșia III Com. Dosar Soc. 82 | 1946.

Prezentul extras fiind trecut în registrul de ordine la No. 70 din 1946, se vizează de noi pentru publicare și afișare.

Prim Grefier,
Constantin Gologan

Dacă vreți să aveți CANEPĂ albă și moale ca BUMBACUL — însămânșaji cânepă pentru Fabrica de topit și melișat cânepă și în, Ing. Joan F. Negrușiu, Blaj, Gara Câmpul Libertății